

05. juni – 29. juni

LEIF GAUTE STAURLAND
PRIVILEGIUM

Privilegium kommer av latin *privus* som betyr «en gruppe med særegne rettigheter». Privilegiene i Leif Gaute Staurlands tre korte episodefilmer i utstillingen kalt «Privilegium» er imidlertid uklart fordelt, om de da i det hele tatt er tilstede. Filmene som nå kan ses på BOA fremstår både i tittler, fortellerstil og innhold som en parademarsj i byråkratisk detaljstyring og ugjennomtrengelige kontrollmekanismer. Filmene møter betrakteren med en prosaisk estetikk som svarer til innholdet: en veksling mellom levende bilder og stills, knapp dialog, hurtige, abrupte klipp, og ikke minst et handlingsforløp som spiller seg ut innenfor rammene av en stålgrå virkelighet mange av oss har personlig kjennskap til: krangel om dugnad (*Styrelederen*), fortvilelse i møte med banken (*Finansrådgiveren*) og den overgitte stemningen i et pasientmottak (*Ankomst*).

Scenografien og handlingsforløpet er konkret og virkelighetsnært. Likevel oppleves Staurlands filmer fremmedgjørende og abstrakte. Vi blir forelagt bruddstykker av historier og steder, og hovedkarakterene har endog navn, men stedene, konfliktene og reaksjonene – og ikke minst selve grunnen til at de befinner seg der de nå er – forblir uklare for oss. Hva som er den egentlige konflikten mellom aktørene i *Styrelederen* forstår vi må være noe annet enn brunsnegler og ugress, og hva som er den kliniske situasjonen i *Ankomst* må vi bare gjette oss til (er han psykisk lidende, eller kanskje straffedømt på vei inn til soning?). Personen «Kåre» i *Finansrådgiveren* forstår vi befinner seg i et økonomisk uføre, men vi aner likevel at den egentlige konflikten utspiller seg under overflaten, i konfrontasjonen mellom medmennesker mer enn i utvekslingen av argumenter mellom kunde og saksbehandler. Kåre er avskrevet av systemet på formelt grunnlag, men leter like fortvilet etter en løsning, en sprekke i systemets overflate – kanskje nettopp fordi møtet med systemet skjer via en av dets menneskelige representanter, et ansikt, og at Kåre derfor henfaller til en naiv tro på at dette ansiktet dermed også representerer et «smutthull» som han selv sier.

«Privilegium» er en fabulering rundt hvordan enkeltmennesker både kan bli ofre og representanter for maktstrukturer. Staurlands filmer kan oppleves som en collage av stemninger, utsagn og bilder som bare delvis henger sammen som fortelling – det blir opp til oss å fylle inn hullene. Staurland har en interesse for både de formelle og de emosjonelle sidene ved det overgripende systemet og hvordan dette gjør seg gjeldende på erfaringsnivå for den enkelte. Det fremmedgjørende ved filmene er således en refleks av opplevelsen av en tilsvarende fremmedgjorthet i møte med systemet – både for utenforstående og dets representanter. Staurland etterlater slik også et åpent spørsmål om hvorvidt man på begge sider er fanget av strukturene, og om personlig frihet, egenvilje og annerledeshet i det hele tatt er mulig.

- Arve Rød

Leif Gaute Staurland er utdannet ved Statens Kunstakademi i Oslo (1995) og Kuvataideakatemia i Helsinki. Han har deltatt på en rekke utstillinger og prosjekt i inn- og utland.